

12+

Бахет! Шатлык! Иминлек!

Ярмәкәй яналыктары

ЖОМГА,
28 июнь,
2024 ел
№26 (8993)

Ижтимагый-сәясәт газета 1935 елның апреленән башлап чыга erm-news.ru

Яшьләр көне белән!

Хөрмәтле ярмәкәйеләр, егетләр һәм кызлар!

Искиткеч бәйрәм – Яшьләр көне белән жылы котлауларыбызны кабул итегез! Яшьлек – хыяллар һәм өметләр вакыты, үз тормыш юлыңны эзләү, эш итәргә теләү, дөньяны кыю идеяләр һәм казанышлар белән гажәпләндерү.

Кадрлар дуслар, әле сез алдыгызда бик күп юллар ачылган яшәтә. Чын күңелдән куелган максатларыгыгызга ирешүдә уңышлар, ныклы сәламәтлек, тынычлык һәм иминлек телибез.

Муниципаль район
Хакимияте башлыгы
И.Ә.РАЙМАНОВ.

Муниципаль район
Советы рәисе
Р.Я.КАМАЛИЕВ.

СӘЛАМӘТЛЕК САГЫНДА

Авыл халкының уңайлылыгы өчен

“Сәламәт республика – сәламәт төбәк” республика акциясе кысаларында безнең районга “Сәламәтлек поезды” килде. Үз эшен ул 20 июндә Тарказы авылында башлады. Икенче маршрут Спартак авылында иде, һәм без шунда булдык. Иртән табиб амбулаториясендә халык күп иде инде. Тикшерү узарга теләүчеләр арасында төрле яшәтәге кешеләр, шул исәптән махсус хәрби операциядә катнашучыларның эти-әниләре дә бар иде. Шулай да өлкән буын вәкилләре өстенлек итә: яшь барган саен сәламәтлек начарлана, үз хастаханәсенә килү ерак араларны үтүгә караганда җиңелрәк. Мәсәлән, беренчеләрдән булып тикшеренүне ирле-хатынлы Валентина һәм Юрий Никифоровлар узды. Юрий Константиновичның йөрәк кимчелеге бар. Операцияне аңа ерак 1970 елда үткәргәннәр. Кардиолог күзәтүен даими таләп итә. Ә монда табиб республика кардиоүзәгеннән килгән. Өстәвенә, бер урында берьюлы шулкадәр күп табиблар кабул итә. Ул хатыны белән бу мөмкинлекне куллана.

1946 елда туган Антонина Денисова шулай ук үзенең сәламәтлеген тикшерү мөмкинлегеннән файдаланырга карар итә. Гомере буе

балалар бакчасында пешекче булып эшли, операция дә кичерә.

Участок табибы-терапевты Ольга Спирина һәм шәфкать туташы Валентина Кашкирова сүзләренчә, алар авыл халкына табиблар килүе турында алдан хәбәр иткәннәр. Бу көнне пациентларны табиблар: терапевт, отоларинголог, дерматолог, хирург, акушер-гинеколог, кардиолог кабул итте. Алар маммография, ЭКГ үтә, анализлар тапшыра, милли календарь кысаларында прививка ясый алды. “Сәламәтлек поезды”ның беренче эш көнндә Спартакта, ә табиб амбулаториясе берничә авылны хезмәтләндерә: Урта Карамалы, Түбән Карамалы, Пионерский, Яңа – бу мөмкинлектән 40тан артык кеше файдаланган.

Надежда ПОПОВА.
Автор фотосы.

БЕЗНЕКЕЛӘРНЕ БЕЛЕГЕЗ!

Экологлар иң яхшылар арасында

Благовещен районының “Ажаган” балалар сәламәтләнדרү лагеры базасында яшь экологлар һәм урманчыларның XXXI республика слет-конкурсы узды

Слетка республиканың тугыз районнан һәм Уфа, Октябрьский, Сибай шәһәрләреннән балалар җыелды. Шулай ук тугыз районның мәктәп урманчылыктары. Программа бай һәм өч көнгә исәпләнгән иде. Катнашучылар төрле номинацияләрдә көч сынашты.

Нәтижәдә, шәхси беренчелектә “Туфракны өйрәнү” номинациясендә (экологлар арасында) слет җиңүчесе Динар Мофаздалов (Ярмәкәй районы) булды.

Тимофей Головин (7 сыйныф), Динар Мофаздалов (8 сыйныф), Юнир Гыйләжәв, Луиза Сафина, Сигезенчәмарт ис. авылы филиалы – Исламбахты авылы урта гомуми белем бирү мәктәбенең 9 сыйныф укучылары составында безнең район командасы (житәкчесе Н.М.Баянова) “Картография һәм топография” номинациясендә иң яхшы нәтижә күрсәтте һәм Башкортстан Республикасы Табиғаттән фай-

далану һәм экология министрлыгы дипломы белән бүләкләнде.

Юнир Гыйләжәв “Гидробиология” номинациясендә, Луиза Сафина “Орнитология”, Тимофей Головин “Картография” буенча призерлар булдылар. Шулай ук Ядкәр Ибатуллинны (2 сыйныф) һәм Луиза Сафинаны тематик газеттада бастырганнар өчен билгеләделәр. Житәкче Баянова Нәфисә Мәхәсим кызы үсеп килүче буынны экологик тәрбияләгәнә һәм XXXI Республика яшь экологлар һәм урманчылар слеты-конкурсы эшендә актив катнашканы өчен Рәхмәт хатына лаек булды.

Надежда ПОПОВА.

ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ

Төрле проектлар авылларны ничек үзгәртә

Республикада төбәк Башлыгы буларак эшенең Башында Радий Хәбиров муниципалитетларны үстерү программаларын гамәлгә ашырганда торак пунктларның тышкы кыяфәте турында да уйларга кирәклеген һәм уңайлы шәһәр мохитне формалаштыру – иң мөһим бурычларның берсе, чөнки уңайлы жәмәгать – халыкның тормыш сыйфатын күтәрүгә ярдәм итә, дип билгеләп үтте. Бу үз эченә төзекләндерелгән паркларны, скверларны, ял итү зоналарын, яхшы үсеш алган инфраструктураны һәм мәдәни чараларның ирекелеге ала.

2019-2024 елларда республиканың торак пунктларында жәмәгать киңлекләрен төзекләндерү һәм реновацияләү буенча зур эш башкарылган. Күп кенә проектлар федераль акчалар жәлеп итү хисабына гамәлгә ашырыла. Бу республиканың идарәче командасының жентекле һәм көндәлек хезмәте нәтижәсе. Республикада барлык проектлар да халыкның ижтимагый мохитне формалаштыруда актив катнашуы һәм ярдәме белән тормышка ашырыла. Аларның күбесе тарихи урыннарны һәм архитектураның истәлекле урыннарын саклауга юнәлдерелгән, аларның уңайлы ижтимагый мохит формалаштыру өчен мөһимлеген асызыкый.

Аларда экологияне, энергия нәтижәлелеген һәм шәһәр мохитенә чыдамлыкны яхшыртуга юнәлдерелгән инновацион карарлар кулланыла. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, яңа һәм яңартыла торган паркларның проектлары бер-берсенә охшамаган һәм шул ук вакытта республикада яшәүче төрле халыкларның һәм конфессияләренә традицияләрен һәм менталитетын һәрвакыт исәпкә ала.

Әйтик, “Уңайлы шәһәр мохитен формалаштыру” федераль проекттын тормышка ашыру кысаларында 2019 елдан республикада 683 жәмәгать оешмасы төзекләндерелгән, 2023 елда – 123 жәмәгать территориясе.

Ярмәкәй районы республика һәм федераль программаларда актив катнаша. Гамәлгә ашырыла торган проектларның берсе – Дуслык паркын төзекләндерү. Бу ижтимагый территорияне төзекләндерүгә финанслау “Уңайлы шәһәр мохитен формалаштыру” федераль проекты кысаларында башкарыла. Программаны гамәлгә ашыруның дүрт елында район 32,7 млн сумнан артык федераль акча алды. Беренче елда паркта «минимал жыелма» балалар уен майданчыгы, эскәмияләр һәм урнарлар, койма, асфальт-бетон юллар барлыкка килде.

Аннары канал аша күперләр төзелде, аны георешеткалар белән ныгыттылар, каналның сукмаклары арасында альп таулыгы төзелде. Паркта биш метрлы фонтан, балалар һәм спорт майданчыклары, перголалар, беседкалы мангал зоналары барлыкка килде.

Аннары балалар зоналары киңәйдә, паркта уен комплекслары һәм резина белән капланган юллар барлыкка килде. Шулай ук кертелгән туфрақ ярдәмендә территорияне тигезләделәр, заманча яктырту һәм видеокүзәтү системалары урнаштырдылар, спорт майданчыгы, балалар автошәһәрчеге һәм универсаль майданчык нигезе төзелде. Кыш көне ул пластик бортлы хоккей тартмасына әверелә, елның жылы вакытында мини-футбол, волейбол һәм баскетбол өчен резина белән капланган майданчык була. Быел паркта эшләр давам итә – альп таулары һәм жәйге кафе зоналарын төзекләндерергә кирәк.

Ярмәкәй районы “Авыл территорияләрен комплекслы үстерү” дәүләт программасын гамәлгә ашыру буенча лидерлар рәтенә керә.

2020 елдан аны гамәлгә ашыру кысаларында 50 млн сумнан артык гомуми суммага 2800 кв.м торак файдалануга тапшырылган. Бу Ярмәкәй авылында

дүрт катлы йорт һәм муниципалитетның торак пунктларында тугыз ике фатирлы йортлар.

2019 елда республикада ил масштабында уникаль булган “Башкорт ишегаллары” программасы башлангычы белән чыкты, ул төзекләндерү буенча эшләренә бөтен исемлеген үз эченә ала – хәвефсез резина япмаларга балалар уен майданчыкларын урнаштырудан алып видеокүзәтү системаларын монтажлауга кадәр. Нәтижәдә, биш ел эчендә 6,2 млрд сумлык 1326 йорт төзекләндерелгән, 2023 елда – 206 йорт территориясе, алар республиканың 30 муниципалитетында 246 күпфатирлы йортны үз эченә ала.

Әлеге республика программасы кысаларында Ярмәкәй авылында биш йорт чикләрендәге территория үзгәрде. Объектның гомуми смета бәясе 15 млн сум тәшкил итә, шуларның 141 мең сум – торак биналар милекчеләренә акчалары.

Ишегалды территорияләрендә балалар майданчыгы урнаштырылды, аларның юл өлешләре, йөгерү юллары асфальтланды, тротуарлар, парковка урыннары, хужалык майданчыклары төзелде, эскәмияләр, урнарлар урнаштырылды.

Татьяна СЕРГЕЕВА эзерләде.

Башкортстанда янғын хәбәрчеләре кемнәргә бушлай тиеш?

Статистика буенча, һәр икенче йорт янғын хәбәрчесе белән жиһазландырылган районнарда янғын вакытында үлем очраклары юк диярлек. Мини-сиреналар кешеләрне тиз арада янғын турында кисәтә һәм алар бинадан вакытында чыгып өлгәрә ала.

Алдыңгы тәҗрибә

Янғын хәбәрчеләрен Башкортстанда 2016 елда бушлай урнаштыра башладылар. Моңың сәбәбе 12 баланы корбан иткән берничә янғын булды. Хәзерге вакытта республикада яшәүче 1,5 миллионнан артык кеше йортларын мини-сиреналар белән жиһазландырган инде. Бу кечкенә жайланмалар ярдәмендә меңнән артык кеше, шул исәптән 430 бала, коткарылган.

Мондый уңай тәҗрибә игътибарсыз калмаган. «Янғын хәбәрчесе — һәр йортка, һәр фатирга» дип аталучы республика проекты Стратегик башлангычлар агентлыгының «Дөрес карарлар кибете»нә керттеләр һәм хәзер аны Русиянең башка төбәкләрендә актив кулланалар.

Нәрсә ул янғын хәбәрчесе?

Янғын хәбәрчесе — төтен чыкса, хәвеф турында ачы тавыш белән кисәтә торган махсус датчик. Сигнал көчле, шуңа күрә аны хужалар гына түгел, күршәләргә дә ишетә ала. Автоном янғын хәбәрчеләрен кулланганда кеше корбаннары саны — 70, матди зыян 30 процентка диярлек кими дигән мәгълүматлар бар. Кешеләр үзләрен һәм милекләрен коткарырга өлгәрә, вакытында янғын сүндерүчеләргә ярдәм сорاپ мөрәҗәгать итә.

Хәбәрче гади батареядан эшли. Заряды, гадәттә, ел-ел ярымга житә, шуннан соң батареяны мотлак алмаштырырга кирәк. Сиреналарның эшен янғынга каршы ведомство хезмәткәрләре күзәтә, профилактик рейдлар үткәрә. Ләкин жайланманы үзегез дә тикшерергә онытмагыз. Хәбәрче төзек һәм дежур режимда эшләгәндә аның өстендә кызыл индикатор жемелди. Аны түшәмгә ике винт ярдәмендә яки, әгәр өйдә

тарттырылган түшәмнәр булса, стена-ның өске өлешенә беркетәләр.

ТЕЛЕФОНГА ТОТАШТЫРЫЛГАН СИРЕНА

Янғын хәбәрчесе хәвеф турында көчле тавыш белән кисәтә. Ләкин ишетү сәләте бозылган кешеләргә, инвалидларга нәрсә эшләргә? Алар сигнализацияне ишетә һәм чара күрә алмый. Махсус алар өчен республикада GSM-модульле янғын хәбәрчеләре урнаштырачаклар. Ул бөтен тирә-якка кычкыру белән генә чикләнми, ә автоматик рәвештә смс жиһәрә яисә программалаштырылган телефон номерларына шалтырата.

Әлегә мондый хәбәрчеләрен урнаштыру пилот проекты буларак үткәрелә. Аны Башкортстанның Благовещен, Ишембай һәм Стәрлетамак районнарында сыначаклар. Шулай ук, пилот проектына Тәтешле районын да керту мәсьәләсе карала. Әгәр дә тәҗрибә уңышлы булса, аны барлык төбәкләрдә дә гамәлгә кертәчәкләр.

— Дүрт районда мондый приборларга мохтажларның гомум саны — 1347 кеше, — ди төбәк Хөкүмәте Аппараты житәкчесе Азамат Абдрахманов. — Сим-карта урнаштыруны исәпкә алып, бер хәбәрченең яқынча бәясе — 6,5 мең сум тирәсе.

САК БУЛЫГЫЗ, МОШЕННИКЛАР!

Берәуләр кешеләргә бәла-казага тарымаска ярдәм итәр өчен барлык көчен куйган арада икенчеләр бу эштән файдаланып калырга тырыша. Мошенниклар, имеш, янғынга каршы

хезмәт белгечләре булып, йортларга, еш кына ялгыз пенсионерларга килгән очраклар бар. Алар кешеләренә берничә мең сумга янғын хәбәрчесен сатып алырга күндерә, ә картлар ризалашмаса, аларны баш тарткан өчен зур штрафлар белән куркыта.

Онытмагыз: пенсионерлар автоном янғын хәбәрчеләрен бушлай ала! Шулай ук, аларны электр товарлары кибетеннән үзаллы сатып алырга мөмкин.

— Русия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының түләүле хезмәтләр күрсәтмәвенә игътибарыгызны юнәлтәбез. Хезмәткәрләр янғын хәвефсезлеген тәмин итү чараларын сату өчен өйдән-өйгә йөрми, — дип кисәтәләр Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Башкортстан буенча Баш идарәсендә. — Чынлыкта, янғын хәбәрчесе уртача 500 сум тора. Сез аны үзегез махсус кибетләрдә дә, билгеле интернет-кибетләрдә дә сатып алаласыз.

ЦИТАТА

РАДИЙ ХӘБИРОВ,
Башкортстан Республикасы Башлыгы:
— Әле без тавыш сигналы булган янғын хәбәрчеләрен генә урнаштырабыз. Һәм мобиль булмаган кеше куркыныч янаганда үзен коткара алмаса да мөмкин. Шуңа күрә хәзер без GSM-модульле хәбәрчеләрен урнаштырачакбыз, ул шунда ук дүрт адреска — туганнарга, ашыгыч хезмәтләргә, опека органнарына, авыл Советына сигнал жиһәрәчәк. Шул чакта кешене коткарып булачак.

ЯНГЫН ХӘБӘРЧЕСЕН КЕМНӘР БУШЛАЙ АЛЫРГА МӨМКИН?

- социаль хәвефле хәлдә булган гаиләләр;
- аз керемле күпбалалы гаиләләр;
- балалары туган гаиләләр (2019 елдан хәбәрчеләр яңа туган балалар өчен бүллек жыелмасы белән бергә тапшырыла);
- 55 яшьтән өлкәнрәк ялгыз яшәүчеләр;
- жиде яшыкә кадәр баласы булган гаиләләр;
- «сугыш чоры балалары» — 1927 елның 22 июненнән 1945 елның 3 сентябренә кадәр туганнар;
- Бөек Ватан сугышы ветераннары;
- Бөек Ватан сугышында һәлак булган яугирнең гаилә әгъзалары;
- Бөек Ватан сугышы инвалидлары;
- балигъ булмаган элекке концлагерь тоткыннары;
- сугыш хәрәкәтләре ветераннары;
- сугыш хәрәкәтләре инвалидлары;
- коммерцияле булмаган бакчачылык яисә дача ширкәтләрендә яшәүчеләр;
- шәхси йортларда яшәүче пенсионерлар;
- урындагы хакимият тәкъдире буенча янғын хәвефсезлеге дәрәжәсен күтәргә мохтаж дип табылганнар.

Автоном янғын хәбәрчесен алу өчен урындагы хакимияткә мөрәҗәгать итәргә яисә эш көннәрендә 9.00дан 18.00 сәгатькә кадәр **8 (347) 272-00-24** телефоны буенча Янғыннарны кисәтү үзәгенә, яки **centrppu@ppsrb.ru** электрон почтасына гариза бирергә кирәк.

Материалларны «Башкортстан Республикасы» нәшрият йорты дәүләт унитар предприятиесе редакциясе әзерләде. Язмалар буенча тәкъдимнәрегезне axmetshina.v@rbsmi.ru адресына жиһәрәгез, телефон: (347) 272-92-61.

• РУСИЯНЕҢ СОЦИАЛЬ ФОНДЫ

Башкортстан Республикасы буенча РСФ бүлекчәсенә клиент хезмәтләре гражданның һәр айның соңгы шимбәсендә кабул итә

БР буенча РСФ бүлеге республика халкына айның һәр соңгы шимбәсе Русиянең социаль фонды бүлекчәсе клиент хезмәтләрендә гражданның кабул итүнең өстәмә көне булуын искә төшерә.

2024 елның июнь аеның соңгы шимбәсе 29на туры килә, бу көнне

гражданның 8:30 сәгаттән 15:00 сәгаткә кадәр БР буенча РСФ бүлекчәсенә клиент хезмәтләренә мөрәҗәгать итә алачак. Кабул итү тере чират буенча да, алдан язылу буенча да алып барыла.

Кабул итүгә алдан ук уңайлы вакытта номер буенча язылырга мөмкин: 8-800-100-00-01 (шалтырату

бушлай). Исегезгә төшерәбез, Социаль фондының барлык хезмәтләре Дәүләт хезмәтләре порталында электрон рәвештә дә бар. Гражданның дистанцион рәвештә бердәм пособие билгеләүгә, ана капиталы акчалары белән идарә итүгә гариза бирә алалар, кирәкле белешмәләр ала алалар һ.б.

БР буенча Русиянең Социаль фонды бүлекчәсе клиент хезмәтләре республиканың һәр шәһәрәндә һәм районнада яшәүчеләргә хезмәт күрсәтә, аларның адреслары сайтта күрсәтелгән: <https://sfr.gov.ru/branches/bashkortostan/info/~0/7877>.

Русиянең Социаль фонды бүлекчәсенә БР буенча матбугат хезмәте.

ОЕШТЫРУЧЫЛАР: 1.Башкортстан Республикасының матбугат һәм киң мәгълүмат чаралары агентлыгы (450077, Башкортстан Республикасы, Уфа шәһәре, Киров урамы,45). 2. «Башкортстан Республикасы» Нәшрият йорты Башкортстан Республикасы дәүләт унитар предприятиесе (450079, Башкортстан Республикасы, Уфа шәһәре, Октябрьнең 50 еллыгы урамы,13).

Газета Башкортстан Республикасында элемтә, мәгълүмат технологияләре һәм киңкүләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт идарәсе тарафыннан теркәлгән. ТЕРКӨУ САНЫ: ПИ № ТУ02-01467 (07 октябрь, 2015 ел).

Баш мөхәррир Р.Ә.Рәхмәтуллин.
РЕДАКЦИЯ АДРЕСЫ: 452190, Башкортстан Республикасы, Ярмәкәй районы, Ярмәкәй авылы, Совет урамы, 59.
НӘШРИЯТ АДРЕСЫ: «Башкортстан Республикасы» Нәшрият йорты БР ДУП 450079, Башкортстан Республикасы, Уфа шәһәре, Октябрьнең 50 еллыгы урамы,13.

ТЕЛЕФОННАР:
Мөхәррир — 2-25-60;
жаваплы сәргәт — 2-21-62;
корреспондентлар, фотокорреспондент — 2-24-61;
бухгалтерия, реклама бүлеге — 2-24-64 / факс/.
E-mail: erm-news@rambler.ru

Газета Башкортстан Республикасының «Башкортстан Республикасы» Нәшрият йорты дәүләт унитар предприятиесе филиалы Бәләбәй мәгълүмат үзәгендә басылды (452005, Башкортстан Республикасы, Бәләбәй шәһәре, Мало-Луговая урамы, 53 а). Тел: 4-16-94.
ТИРАЖЫ 291 дана.
КУЛӨМЕ ике басма бит. Индексы ПО564.
ЗАКАЗ № 1171

БЕЗНЕҢ РЕКВИЗИТЛАР:
Башкортстан Республикасының «Башкортстан Республикасы» Нәшрият йорты дәүләт унитар предприятиесе филиалы Ярмәкәй мәгълүмат үзәге
ИНН 0278066967 КПП 022143001
Наименование банка: ПАО «БАНК УРАЛСИБ» г.Уфа
р/с 40602810900200000002
к/с 30101810600000000770
БИК 048073770 ОКПО 02446527

Һәр жомга көн рус һәм татар телләрендә чыга. Редакциянең басылып чыккан мақалалар авторларының фикере белән һәрвакытта да килешү зарури түгел. Автор бирелгән материалларның нигезле һәм дөрес булуы өчен жавап бирә. Рекламага заказлар эш көннәрендә кон саен кабул ителә. Котлаулар газета чыгарга биш көн кала кабул ителә.

● ЧАРАЛАР

Сәламәтлек сагында, һәрвакыт уяу

Мәдәният сараенда гадәттәгечә медицина хезмәткәре көненә багышланган тантаналы чара узды. Ул "Медицина хезмәткәре – син дәүләт горурлыгы" видеоролигынан башланды.

Чарада районның сәламәтлек саклау системасының хәзерге хезмәткәрләре генә түгел, ветераннары да катнашты. Бу көнне аларга фидакарь хезмәтләре һәм игелекле теләкләре өчен чын күңелдән рәхмәт сүзләре яңгырады. Район хакимияте башлыгы урынбасары Татьяна Головина аларга үз сәламләвендә һөнәрләренә тугрылыклары, сабырлыклары һәм чыдамлыклары, игелеклекләре һәм җаваплылыклары өчен тирән рәхмәт белдерде.

Район үзәк хастаханәсенә баш табибы Рамил Гыйзтдинов хезмәттәшләрен чын күңелдән котлады, үз хезмәткәрләренә намуслы хезмәтләре, теләсә кайсы вакытта кирәкле ярдәм күрсәтергә әзерлекләре өчен рәхмәт белдерде. Котлауларга беренчел профсоюз оешмасы рәисе Динара Габдуллина, баш шәфкать туташы Елена Инсапова һәм башкалар да кушылды.

Тармакның иң яхшы хезмәткәрләре лаеклы бүләкләр белән билгеләнде.

Сәламәтлек саклау хезмәткәрләренә фотоларыннан видео күрсәтү күңелле мизгел булды. Һәм чара дәвамында бәйрәм кәефен үзләренә якты концерт номерлары белән тантана геройлары ижади коллективлар һәм Мәдәният сарае хезмәткәрләре бүләк итте.

Котлыбыз!

"Русия Федерациясә Сәламәтлек саклау отличнигы" билгесе белән бүләкләнде:

Габдуллин Сөнәгатулла Мотый улы – поликлиниканың табиб-стоматологы;

Русия Федерациясә Сәламәтлек саклау министрының Рәхмәт хатына лаек булдылар:

Хәкимова Рима Рәшит кызы – участок шәфкать туташы;

Шәмсетдинова Наилә Сәгыйт кызы – поликлиниканың табиб-

Сәламәтлек саклау өлкәсендәге хезмәтләре, Башкортстан Республикасы Сәламәтлек саклау системасында күпеллек намуслы хезмәте өчен һәм Медицина хезмәткәренә һөнәри бәйрәмен билгеләп үтүгә бәйле рәвештә, **БР Сәламәтлек саклау министрының Мактау грамотасы** белән бүләкләнде:

Мифтахова Фәрида Әсгать кызы – медицина теркәүчесе.

Башкортстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрының Рәхмәт хатларына лаек булдылар:

Чулпанова Физәлия Азат кызы – Суккул табиб амбулаториясенә гомуми практика табибының шәфкать туташы;

Галиуллина Илмира Мөсәгыйт кызы – Кызылъяр фельдшер-акушерлык пункты мөдире – фельдшер.

Халык сәламәтлеген саклау буенча күпеллек намуслы эше өчен һәм Медицина хезмәткәре көнен бәйрәм итүгә бәйле рә-

вештә район хакимиятенә **Мактау грамоталары** белән бүләкләнде:

Гыйльметдинова Гөлчәк Рәхимжан кызы – паллиатив медицина ярдәме бүлегенә палата шәфкать туташы;

Минәжева Илгизә Мансур кызы – житештерү һәм хезмәт биналарын җыештыручы;

көн бәйрәм итүгә бәйле рәвештә **РФ Сәламәтлек саклау профсоюзының Мактау грамоталары** белән бүләкләнде:

Ганиуллина Ольга Анатольевна – кабул итү бүлегенә шәфкать туташы;

Шәрифуллина Диана Айрат кызы – баш табибның медицина бүлегенә урынбасары.

икенче урынны Яңа авылының ФАП мөдире Эльвира Зиннәтуллина һәм Суккул авыл табиб амбулаториясә гомуми практика табибының шәфкать туташлары Физәлия Чулпанова һәм Лилия Чулпанова бүлештеләр; **өченче нәтижә** – паллиатив медицина ярдәме бүлегә шәфкать туташлары Альбина Никитина һәм Татьяна Меликян, шулай ук поликлиника шәфкать туташлары Гөлнәра Корбанова һәм Айсылу Галиевада.

Гадәттәгечә Сәламәтлек саклау хезмәткәрләре көнендә юбилярларны хөрмәтләделәр:

Тимербулатова Маргарита Зиннур кызы – Сөярмәт авылы ФАП мөдире – фельдшер;

Гыйльметдинова Гөлчәк Рәхимжан кызы – хирургия бүлегенә палата шәфкать туташы;

Чулпанова Физәлия Азат кызы – гомуми практика табибының шәфкать туташы;

Хәснәуллина Флорида Гамир кызы – поликлиниканың табиб-

Башкортстан Республикасының Көнбатыш төбәгендә сәламәтлек саклау хезмәткәрләре арасында Спартакиадада катнашкан өчен һәм Медицина хезмәткәрләре көнен бәйрәм итүгә бәйле рәвештә Ярмәкәй район үзәк хастаханәсә Рәхмәте игълан ителде:

Ярмәкәй район үзәк хастаханәсенә баш табибы **Гыйзтдинов Рамил Рим улына;**

кабул итү бүлегенә шәфкать туташы **Гәрәева Элиза Раэл кызына;**

Сигезенчәмарт табиб амбулаториясенә автомобиль йөртүчесә **Ананчев Дмитрий Анатольевичка;**

участок табибы-педиатры **Рамазанова Алсу Рәзиф кызына;**

гомуми хастаханә медицина булмаган хезмәтенә кадрлар бүлегенә начальнигы **Габдуллина Динара Рәзиф кызына;**

хирургия бүлегенә табиб-хирургы **Евлоев Акромат Висхаевичка;**

Олы Жәңгәрәй ФАП мөдире – фельдшер **Журавлева Кристина Германовнага;**

административ-хужалык өлешендәге автомобиль йөртүчегә (кабул итү бүлегенә) – **Мәсәлимов Илдар Тажи улына;**

поликlinikаның стерилизация буенча шәфкать туташы **Спиридонова Мария Ивановнага;**

поликlinikаның табиб-неврологы – **Шәрифуллина Диана Айрат кызына.**

"Иң яхшы санбюллетень" бәйгесенә йомгак ясадылар:

беренче урынны Спартак авылы табиб амбулаториясә гомуми практика табибы шәфкать туташлары Валентина Кашкирова һәм Роза Саттарова алды;

стоматологы; **Белякова Рузилә Рифгат кызы** – көндәзгә стационарның шәфкать туташы;

Дәүләтхужина Регина Мостафа кызы – Абдулла авылының ФАП мөдире – фельдшер;

Ногоманова Рәсимә Хажихәмәт кызы – Тарказы авылы табиб амбулаториясенә гомуми практика табибы;

Кашкирова Валентина Анатольевна – Спартак авылы табиб амбулаториясенә гомуми практика табибының шәфкать туташы;

Вахитова Лүция Алтынгәрәй кызы – Усман Ташлы ФАП мөдире – фельдшер;

Нигъмәтуллина Ирина Сәхибулла кызы – азык блогы пешерүчесә;

Минәжева Илгизә Мансур кызы – житештерү һәм хезмәт биналарын җыештыручы.

Надежда ПОПОВА.

хирургы;

Корнилова Ирина Виталиевна – Түбән Олы Елга фельдшер-акушерлык пункты мөдире – акушерка.

"Башкортстан Республикасы Сәламәтлек саклау отличнигы" билгесе белән бүләкләнде:

Зиннәтуллина Гөлфия Мөхәррәм кызы – Иске Турай табиблар амбулаториясенә гомуми практика табибының шәфкать туташы;

Мисбахова Лилия Мансур кызы – поликлиниканың физиотерапия буенча шәфкать туташы.

Мокеева Виктория Сергеевна – поликлиника фельдшеры;

Район Советының Мактау грамотасы белән бүләкләнде:

Зәбибуллина Эльвина Флорид кызы – поликлиниканың шәфкать туташы.

Сәламәтлек саклау тармагындагы намуслы хезмәте, халыкка медицина ярдәме күрсәтүгә заманча дәрәжәсен тәэмин итүе, профсоюз оешмасында актив эше һәм Медицина хезмәткәре

● **АВЫЛ, СИНЕҢ КЕШЕЛӘРЕН****Гаиләдәге тынычлык бәхет чыганагы**

Яңа Сүлле авылында яшүче ирлехатынлы Анастасия һәм Николай Вождаевлар районда гына түгел, ә аннан читтә дә күпләргә таныш. Район газетасы битләрендә без укучыларны аларның эшчәнлегенә белән күп тапкырлар таныштырдык. Күпчелек басмаларыбызның герое – Анастасия Николаевна. Гаилә белән якыннанрак танышык.

Алар 57 елдан артык бергә яшиләр. Икесенең гомуми хезмәт стажы – 114 ел! Алар – БР һәм РФ хезмәт ветераннары. Өч лаеклы бала үстергәннәр. Бүгенге көндә әби белән бабайның биш оныгы, әлегә өч оныкчыгы бар.

Барысы ничек башланды соң

Яшьләрнең беренче очрашуы кыска вакытлы була. һәм, әйтергә кирәк, очраклы. Николай армиядә хезмәт иткәннән соң, абыйсы белән авыл советына исәпкә басарга килә. Ә авыл советы ул вакытта Күпчәнәйдә урнашкан иде. Аның абыйсы Настяның әти-әнисе белән яхшы таныш булган һәм алар чәйгә кергәннәр. Бәлки, барысы да карашлар алмашу белән генә тәмамланыр иде. Ләкин табигый музыкаль һәм ижади сәләтләргә ия булган 16 яшьлек кызны, сигезенче сыйныфны тәмамлагач, клуб мөдире итеп куялар.

Ул вакытта Күпчәнәй клубы бөтен тирә-як яшьләре өчен жәлеп итү урыны булган. Бирегә барлык күрше авыллардан: Ивановка, Васильевка, Рождественка, Суккул, Яңа Сүлледән килгәннәр. Лампа яктысында, гармун һәм баян астында биоләр иртәнге сәгать бишкә кадәр дәвам иткән. Күп чаралар уздырылган. Аларның берсе – Авыл көнен Анастасия Николаевна эле дә хәтерли. Ул вакытта (1966 ел) дүрт гаилә эле жир идәнле жир асты подвалларында яшәгән. Ә барысы да ничек күңел ача белгән! Авылда күпләр музыка коралларында уйнаган: балалайка, мандолина, гитара, баян, гармун, башка милли уен кораллары: такыртон, быз, шулан... Бәйрәм иртәнге сәгать 11дә башланган һәм төн уртасында тәмамланган.

Яңа гаиләнең тууы

1967 елда Анастасия ире янына Яңа Сүлләгә күченә. Монда дунгыз фермасына төрле эшче булып эшкә урнаша. Сүз уңаеннан, алар 30 елдан артык каенаналары белән бергә яшәгәннәр. Тормыш иптәшен күрми дә диарлек. Ул көннәр буге эшләгән: кич белән соң гына кайта, иртәнге алтыда китә. Командировкада айлар буге булган.

Хезмәт батырлыгы

Николай Ильичның 62 еллык хезмәт стажы бар, шуларның 46 елын руль артында үткәрә, 16 ел дәвамында "Яңа Сүллә" хужалыгын житәкли. Армиягә кадәр ул хәрби комиссариаттан гусеницалы тегачлар йөртүчегә өйрәнә. Польшада өч ел артиллерия тегачларда механик-водитель булып хезмәт итә. Өйгә кайткач, колхоз Бәләбәй шәһәрәнә шоферлар курсларына жиберә.

Аның беренче машинасы ЗиС-5 булган. Йөк машинасында пуля тишкеләре, ян тәрәзәләре урынына фанера булган. Сугыштан үткән автомобильләр ул вакытта хужалыкларга таратыла. һәм алар эле озак хезмәт иткән. Николай шул машинада Приют бистәсендәгә элеваторга бишәр рейс ясы. Юллар начар булган, кабинаны селкеткән, жил уйнап утырган. Бер көн эчендә күлмәк туза иде, ә арыганлыгы турында бер сүз дә әйтмәде. Ләкин премияләр дә бирелгән. Мәсәлән, өч рейс өчен өч сум. Ә урып-жыю вакытында көненә өч норманы үтәгән. һәм хезмәт хақы 1500 сум булган. Чагыштыру өчен: башка автомобиль йөртүчеләр 150 сумга якын акча алган.

Житмешенче елларда, корылык һәм уңышсызлык чорында, колхозчылар салам алырга башка төбәкләргә барырга мәжбүр булалар. Шулай итеп, безнең әңгәмәдәшебез үзенең "Уралы"нда Казахстан, Украина, Латвия, Краснодар өлкәсе, Хакасиядә була. Бер ай, ай ярым салам туклаганнар. Аларны вагоннарга төягәннәр һәм үз районнарына жибергәннәр. Бер рейста 520 туюк илткән. Үзе дә төягән, кеше житмәгән. Совхоз-ларның берсендә туклану начар оештырылган булган. Шул вакытта Николай үз акчасына тана сатып алып, ризыкны үзләре эзерли башлаганнар.

Саян-Шушен ГЭСынан пресс-жыючы белән өйгә кайтуларын искә төшерә. Урамда буран, елгадагы боз эле нык түгел. Башкалар куркып кермәгән. Ә алар чак кына батып үлмәгән, көч-хәл белән чыкканнар. Бөтен юлны көрткә батып, юлны көрәк белән чистартырга туры килгән. Бер атна эчендә кайтып житкәннәр. һәм барысы да мондый начар һава торышы вакытында ничек кайтуларына гажәпләнгәннәр.

Ул Мәскәүгә дә, Белоруссиягә дә барган – Түбән Троицкийдан йон ташыган. Ярты илне әйләнеп чыккан. Ике тапкыр автокатастрофага эләккән, йөк машинасында әйләнгән. һәм исән-сау калган.

Монда Николай Ильич кызыклы очрак сөйләде. Иртәнге сәгать дүртләр тирәсендә колхоз машинасында ул Раевкага жом алырга китә. Караңгы. Юл чатында бер әби басып торганын күрә. Туктый, утырырга ярдәм итә. Ә әби әкрән генә: "Бу дөньяда яхшы кешеләр бармыни эле?!" – дип сөйләнә. Берникадәр араны узгач, төшәргә сорый. Николай, төшәргә ярдәм итәр өчен, йөк машинасы кабинасынан чыга. Ә аның инде эзе дә булмый. Аптырап, тирә-юньне карап чыга. Бәлки егылып төшкәндер. Беркем дә юк. Бу хәлне өлкәннәр белән уртаклаша. Аңа: "Карт хатын сиңа яшел үт биргән", – дигәннәр.

Аның өчен теләсә нинди эш мөһим

Анастасия Николаевнаның 52 елдан артык хезмәт стажы бар, шуларның 31е савымчы-осеменатор, 13 ел – колхоз житәкчесенә төзелеш, хужалык өлеше бугенча урынбасары, сигез ел авыл советы рәисе, клуб мөдире булып эшли. Ул, актив тормыш позицияле, һәрвакыт ярдәм итәргә әзер кеше, эшлекле, башкаларның проблемаларына битараф булмаган, 1990 елдан 1995 елга кадәр биш ел дәвамында район хатын-кызлар советын житәкли. Район Советы депутаты, Президиум әгъзасы итеп сайлана. һәм аны удмурт мәдәниятен чын саклаучы дип атарга хаклы. 27 ел инде ул районның удмурт милли-мәдәни үзәгә житәкчесе булып тора. Беренче белгечлеге – хайваннарны ясалма орлыкландыру бугенча оператор, аннары читтән торып зоотехник-селекционер булырга укый.

Телләренә белу ярдәм итә

Анастасия Вождаева авыл Советында эшләгән елларын (1982-1990) горурылык белән искә ала. Күп эшләнгән. Ул вакытта төзекләндерүгә зур игътибар бирелә. Ике авылда да салам түбә астында булган йортлар да очрый, йорт хужалыклары киртәләнмәгән була. Аннары газлаштыру башланган. Авыл советы рәисе КамАЗда шифер, штакетник, торбалар, бугаулар өчен Уфага, Стәрлетамакка, Ульяновскига, Бөгелмәгә бара. Өчәр көн чиратта торган чаклары булган. Юл уңае, авыл халкы сораган товарлар: аяк, балалар киёмнәре алып кайта...

Очраклар төрле була. Удмурт телен генә түгел, мордва, татар телләрен дә белу аңа күп тапкырлар ярдәм итә. Шулай итеп, ул Ульяновскига шифер алырга киткән. Ике көн чиратта тора. Дагестан, Грузиядән дә кешеләр булган. Иртәге инде бәйрәм көне – 7 ноябрь, барысы да ашыга. Ә чират житкәч, документларның дәрәс рәсмиләштерелмәгәнлеген ачыклана. Шофер белән мордва телендә алга таба нәрсә эшләчәкләре турында фикер алышалар. Шунда бер хатын килеп мордва телендә аларга мөрәжәгать итә. Монда эшли икән. Ярдәм итә. Бер машина шифер төяп кайтканнар.

Авария хәлләре дә булгалый. Бервакыт машина тимер юл кичкәндә туктап кала. Поезд да күренә. Этеп чыгарырга өлгерәләр. Булышалар. Ә телне белу аңа башка очракта да ярдәм иткән. Ул вакытта Яңа Сүллә авылында клуб мөдире булып эшләгән. Клубка ремонт таләп ителә, идәнне яңадан жәяргә кирәк була. Тактага разнарядканы Тәтешле районына бирәләр. Баралар, пилорама ябык. Печән вакыты. Урамда сорарлык беркем дә юк. Йорт капкасы янында кечкенә кыз тора. Ул аңа төрле телләрдә мөрәжәгать итә, ул дәшми. Удмурт телендә сорагач, җавап ала. Шулай итеп, Анастасия Николаевна бу авылда удмуртларның яшәвен белә. һәм аларга яхшы такта бирелә, алар эле дә яңа кебек.

Сүз уңаеннан, авыл советы рәисе вазифасында сигез ел эшләү дәверендә ул Күпчәнәйгә кадәр йә очраклы машиналарда, йә жәяү барып йөри. Ул вакытта авыл советлары карамагында автомобильләр булмаган. Ләкин моңа кадәр дә күп вакытны юлда үткәргән. Осеменатор булып эшләгәндә, атнага ике тапкыр орлык материалларын Ярмәкәйгә илтә. Машина йөртүчеләр аны яхшы белгәч, кайчан юлга чыгарга кирәклеген әйткән.

Анастасия Николаевна 1986 елны яхшы хәтерли. Авыл советы төзекләндерү бугенча республикада өченче урынны, халыктан сөт жыю бугенча беренче урынны ала. Югары нәтижәләр өчен аңа Кубага юллама бирелә. Тугыз кеше шул вакытта районнан китә. Ә аның аралашучанлыгы, куелган максатка ирешү осталыгы аңа колхоз рәисе урынбасары вазифасында да бик ярдәм итә.

Тормыш бугенча жыр белән

Күпчәнәй авылында клуб мөдире булып эшләгәндә, аннары Яңа Сүллә авылында ул вакытта таркалган "Тодэ ваен" (Хәтер) һәм "Ялгат" (Подруги) ансамбльләренә ижади коллективларын жыя. Авыл советы рәисе булып, ул шулай ук үзешчән сәнгатькә зур игътибар бирә. Ничек кенә булмасын, ул үзе биш яшеннән сәхнәдә. Алар Уфада, Татарстанда, Удмуртиядә, Пермь краенда уңышлы чыгыш ясылар. һәм ике ансамбль дә "халык" исемен ала. Ул Идел буге һәм Урал халыклары фестивалә лауреаты.

◀ **Ахыры 5нче биттә.**

● **АВЫЛ, СИНЕН КЕШЕЛӘРЕН****Гаиләдәге тынычлык бәхет чыганагы**◀ **Башы 4нче биттә.**

Бүгенге көнгә кадәр Анастасия Николаевна төрле чараларда, конкурсларда, Күпчәнәй авылының "Зангари" ансамбле составында да, мөстәкыйль рәвештә дә актив катнаша. Әйтик, күптән түгел алар Татарстан Республикасы Урыстамакта Гершүд бәйрәмендә (язгы кыр эшләрен тәмамлау) булдылар. Монда безнең героиня конкурста үзенең удмурт костюмын тәкъдим иткән. Һәр элементның максаты турында сөйләгән. Һәм гадәттәгечә истәлекле бүләк, диплом белән кайтканнар.

"Яңа Сүлле" хужалыгы руле артында

2004 елда Николай Ильичны хужалыкны яңадан житәкләүне сорыйлар. Моңа кадәр 90нчы елларда ике елга якын ул "Яңа Сүлле" белән житәкчелек иткән. Пенсия яшенә карамастан, бу эшкә тотына. Ярдәмчәсе дә яхшы була. Анастасия Николаевна сөт-товар фермасын үз өстенә ала. Башка эшләрдә дә ярдәм итә: сәркатип, аш-су остасы була – механизаторлар һәм терлекчеләр өчен эзерли.

Матди-техник база искергән була. Техника гел ватыла. Парлап министрлыкларның ишек төбөндә утыралар, кирәкле запас частылар, техника алуга ирешәләр. Ир белән хатынның аралашуны жайга салу, конструктив аралашу сәләте көчле.

Эшкә жаваплы, намуслы мөнәсәбәт терлекчеләктә дә, үсемлекчеләктә дә билгеле бер нәтижә бирә. Мәсәлән, "Яңа Сүлле" хужалыгының машина белән саву операторы Анастасия Вождаевага ике

тапкыр РФ Авыл хужалыгы министрлыгының Рәхмәт хаты игълан ителә һәм ике тапкыр ул исемле алтын сәгатъләр белән бүләкләнә.

Лаеклы бүләкләр

Николай Ильич намуслы эше өчен "Почет билгесе" ордены, ВДНХның бронза медале, юбилей медальләре, "Урал" мотоциклы, "Москвич" автомобиле, төрле дәрәжәдәге Мактау грамоталары белән бүләкләнә. Һәм ул Социалистик хезмәт герое булуга якынлаша. 70нче елларда аңа бу исемне бирергә теләгәннәр. Һәм тиешле кәгазьләр дә эзерләнгән була инде. Ләкин парторг белән булган күңелсез хәл комачаулый.

Анастасия Николаевнаның 80нән артык Рәхмәт хаты һәм Мактау грамотасы, төрле дәрәжәдәге һәм инстанциядәге дипломнары, истәлекле бүләкләр,

мәсәлән, алтын сәгать, "Алтын йөрәк" медальоны, сервислар... Ә тагын төрле чаралардан ике меңгә якын фотосурәтләр, Күпчәнәй авылы, сәнгать үзешчәнлегә, "Яңа Сүлле" хужалыгы тарихы буенча сизгез альбом.

Удмурт мәдәниятен**саклаучының планнары зур**

Ул үз ихатасында фин-угор диаспорасы музее булдырырга тели. Моңың өчен урын бар. Экспонатлар да шактый. Шулай ук теләге булганнар әлеге диаспораның тарихы, традицияләре һәм мәдәнияте белән таныша алсын, балалар белән ял итү өчен этнотуризм оештырырга ниятли. Тукума станогы үз заказларын көтә. Аляпкыч өчен билбаулар, ир-егетләр өчен диян күлмәкләрән үзләре тукуячак. Барысы да төрле бизәкләр белән. Кунаклар урманга гөмбә, жиләк-жимешкә бара алачак. Ясалма сулыкларда балык тотта, кәжә сава (алар аны сатып алырга җыеналар) алачаклар. Ә ире үзенең икенче яртысын һәрнәрсәдә хуплый. Сүз уңаеннан, аларның күбесе көзгә дә гамәлдә. Бу йортта кунаклар һәрвакыт көтеп алына. Килүчеләр булмаган кен бик сирәк. Алар үзләре дә сәяхәт итәргә ярталар. Мәсәлән, берничә тапкыр Геленджик курортында булганнар. Матди яктан барлык эшләрдә балалары һәм оныклары ярдәм итә.

Надежда ПОПОВА.
Мансур АРСЛАНОВ
фоторепродукциясе.

● **БЕЗНЕН ТАРИХ****Кайгылы һәм батырлык көннәре истәлегенә**

Ярмәкәй авылының Геройлар аллеясында Хәтер һәм кайгы көне алдыннан тантаналы митинг узды

Ел саен 22 июндә илебездә Хәтер һәм кайгы көне билгеләп үтелә – Русия тарихында иң фажигале даталарның берсе. 83 ел элек бу көнне Бөек Ватан сугышы башланган һәм совет халкының тыныч тормышка һәм иреккә хокук өчен батырлык белән тулы көрәшә башлана. Бүген бу дата безгә Бөек Жүңүнең нинди бәягә элгүен искә төшерә.

Бөек Ватан сугышында һәлак булганнарны хөрмәтләү өчен Геройлар аллеясында район оешмалары хезмәткәрләре, юнармиячеләр, шулай ук "Чишмәкәй" сәламәтләндрерү лагеренда ял итүче балалар җыелды.

Бөек Ватан сугышының беренче, иң фажигале көннәре истәлегенә митинглар, тантаналы чаралар районның башка авылларында да узды. Аларны мәктәпләр һәм авыл мәдәният оешмалары коллективлары оештырды. Рәтамак авылында авыл клубының мәдәни оештыручысы Ф.Р.Вәлиәхмәтова Бөек Ватан сугышында һәлак булганнар истәлегенә кызыл канәферләр белән акция үткәрде.

Рәтамак мәктәбенең педагог-оештыручысы Л.Г.Мөхәмәтшина патриотик сәгать үткәрде, ә китапханәдә "Коткарылган дөнъяны хәтерли" дигән китап күргәзмәсе оештырылды. Китапханәче Г.М.Арсланова сугыш чоры мәгълүмати плакатлары турында сөйләде. Балалар шулай ук А.В.Александров исемдәге Русия армиясе

җыр һәм бию ансамбле башкаруында "Свещенная война" җырын һәм Бөек Ватан сугышы һәм махсус хәрби операция геройлары, төрле тарихи чорлардагы ак халатлы хатын-кыз сугышчылар турында хикәя тыңладылар. Русиядә хәйриячелек белән шөгыйльләнгән танылган хатын-кыз табиб Елизавета Петровна Глинка

турында хикәя аеруча мавыктыргыч булды. Ул онкология белән авыручы, йортсыз һәм өметсез авыру кешеләргә ярдәм итү, шулай ук табигать афәтләре нәтижәсендә зыян күргәннәргә гуманитар ярдәм җыю һәм җибәрү белән шөгыйльләнгән "Гадел ярдәм" фондын оештыра, волонтерлар миссиясе белән Донбаскка бара. 2016 елның 25 декабрендә Сүриягә очучы ТУ-154 самолеты һәлакәте нәтижәсендә һәлак була.

– 22 июнь безгә сугышларда һәлак булган, фашистлар әсирлегендә җәфаланган, тылда ачлыктан һәм мохтажлыктан үлгән кешеләрне искә төшерә. Без үз гомерләре бәрәбәрәнә изге бурычыбызны үтәгән, шул авыр елларда Ватаныбызны саклаган һәркемне искә алабыз, – диде Гүзәлия Муллахмәт кызы. Аннары Жүңү паркында һәлак булган сугышчылар һәйкәленә венк куелды.

Чыганак: социаль чөлтәрләрдән.

● **ИЗ ПРОКУРАТУРЫ РАЙОНА****НА ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ КОРРУПЦИИ**

Деятельность органов прокуратуры направлена прежде всего на своевременное предупреждение коррупционных правонарушений, выявление и устранение их причин и условий, минимизацию и (или) ликвидацию последствий коррупционных правонарушений.

Прокуратурой в 2023 г. и истекшем периоде 2024 г. выявлено множество нарушений антикоррупционного законодательства в деятельности государственных и муниципальных служащих, руководителей государственных и муниципальных бюджетных учреждений, выразившиеся в несоблюдении обязательных требований по урегулированию конфликта интересов, представлении недостоверных сведений о доходах, расходах и имущественном положении, ненадлежащем нормативно-правовом регулировании правоотношений в различных сферах ведения.

По выявленным нарушениям внесено 10 представлений, по результатам рассмотрения которых 12 должностных лиц привлечены к дисциплинарной ответственности, 27 незаконных нормативно-правовых актов приведены в соответствие с требованиями законодательства в результате принесения прокурором

протестов, по возбужденным делам об административных правонарушениях три виновных должностных лица привлечены к административной ответственности, в суд направлено три уголовных дела о коррупционных преступлениях, связанных с дачей и получением взятки, одно лицо осуждено за совершение коррупционного преступления.

К примеру, за невыполнение обязанности по уведомлению бывших работодателей муниципальных служащих руководители двух организаций, куда были трудоустроены бывшие муниципальные служащие, привлечены к административной ответственности по ст.19.29 КоАП РФ. За невыполнение обязанностей по урегулированию конфликта интересов лицом, замещающее муниципальную должность привлечено к административной и дисциплинарной ответственности. За покушение на дачу взятки должностному лицу Госавтоинспекции за непривлечение к административной ответственности осужден водитель – взяткодатель.

В 2024 г. прокуратурой района продолжена последовательная работа по противодействию коррупции.

Так, в текущем году по материалам прокурорской

проверки возбуждено и расследуется уголовное дело о коррупционном преступлении, одно должностное лицо привлечено к административной ответственности в связи с незаконным использованием вверенного имущества в личных целях, по факту нарушений по урегулированию конфликта интересов, представления недостоверных сведений о доходах, расходах и имущественном положении, непринятии мер по профилактике коррупции внесено шесть представлений, из которых три рассмотрены, нарушения устранены, виновные должностные лица привлечены к дисциплинарной ответственности. По уголовному делу, возбужденному по материалам прокурорской проверки в соответствии с позицией государственного обвинителя, Бижбулякским межрайонным судом вынесен обвинительный приговор по факту поучения должностным лицом взятки за совершение служебного подлога в интересах взяткодателя.

Также информирую граждан о возможности обращения в органы прокуратуры о любых проявлениях коррупции как лично, так и с использованием информационных технологий.

Ильнур САЙФУЛЛИН, прокурор района.

● РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСЫННАН

Татар шагыйре, прозаигы һәм драматургы турында сүз

Аның үрнәге авырлыклар алдында бирешмәскә һәм тормышны яратырга өйрәтә

Һәр төн күктә миллионлаган йолдызлар калка һәм сүнә. Берәүләре яктыртып, юл күрсәтә һәм артыннан чагу юл калдыра, икенчеләре еракта жемелдәп яна да, сизелми генә юкка чыга. Кешеләр дә шулай — берәүләре жирдә нәрсә өчен яратылганнарын аңламыйча яши дә һәм китеп бара. Андыйларны бик тиз оныталар. Ә кемдер үзенең яшәү рәвеше, тирә якка сипкән яхшылыклары, ихтияр көче, тормышка булган мэхәббәте белән күпләрне үзенә жәлеп итеп, бу фани дөньялардан киткәч тә, юл күрсәтәп, килеп чыккан тормыш сынауларына бирешмичә, алга атларга өнди, көч һәм илһам биреп тора.

Шундыйларның берсе — Татарстанның халык шагыйре, язучы, драматург, Габдулла Түкай һәм Муса Җәлил премияләре лауреаты, "Халыклар дуслыгы" ордены кавалеры һәм Баулы районының Почетлы гражданы — Фәнис Яруллин.

Күрше республикада аның исемен ишетмәгән, искиткеч матур эчтәлекле әсәрләрен укымаган кеше юктыр.

Ләкин аның туып үскән авылы Кызыл Яр, бездән ерак булмаган Ык елгасының сул ягына гына урнашкан булуына карамастан, Ф.Яруллинның ижатын республикабызда гына түгел, шәһәрбездә дә белеп житкермиләр. Кызганыч!

Ә бит ул үз гомерендә күпсанлы проза әсәрләре, пьесалар авторы гына булып танылмаган. Аның шигырьләре көйгә салынган, балалар өчен язылган әсәрләре мәктәп программаларына кертелгән. Әгәр аның ижаты жаннарны сафландырырлык сакмас чышмә булса, хатыны Нурсәя белән тормышлары — чиксез мэхәббәт, сабырлык, тугрылык өлгесе.

Фәнис Яруллинның шәхси тормышына килгәндә, аны чын мэгнәсе белән күпләргә билгеле булган Николай Островский белән чагыштырырга була.

Шул уйлардан чыгып, үземнең һәм кайбер олы яшьтәге кешеләрнең кайчак юк кына көндәлек авырулар аркасында төшенкелеккә бирелгән моментларны искә алып, "Илһам" клубы эгзаларына Ф.Яруллинның музейен барып карарга тәкдим иттем.

Тиз арада Баулыда күп еллар укытучы булып эшләгән, хәзерге вакытта клубыбызның актив эгзасы Юнысова Наилә Рәис кызы сөйләшәп, бу чараны оештырып та куйды.

Автобус тукталышында безне мөлаем елмаеп, музей мәдире Гүзәлия Газиуллина каршы алды. Бинага барып житкәнче ул язучының әнисе, туганнары, туып үскән йорты турында сөйләп барды.

Ниһаять менә ул музей. Тирә ягын дагы бакча яшел агачлары, төрле-

тормыш юлын, үзенең аның белән очрашкандагы хатирәләрен, пар канатына булган чиксез мэхәббәте турында сөйли. Фәнис Яруллин үзе дә Нурсәясенең Тәңре тарафыннан авыр язмышына күкләрдән төшерелгән иң зур бүләге дип атап, булай дип язган:

Кулымда курай булдың син, Күгемдә тургай булдың, Баш очымда янып торган Ай белән кояш булдың.

Язучының биографиясенә кайтып калганда, әйтергә кирәк — аның тормышы — чын батырлык үрнәге.

Ул ишле гаиләдә туган, әтисе Бөек Ватан сугышының икенче елында ук һәлак булган, шуңа күрә 15 яшеннән үк эшли башларга мәжбүр егет, 22 яшендә Совет Армиясенә алынган һәм анда турникта физик күнегүләре ясаганда умыртка сөяген зарарлап, мөнгелеккә гарипләнеп калган. Тик ятак өстендә ятарга калган, кулы, аяклары да йөрмәгән егет тормышта

юлына, ижатына йомгак ясап, безне чәй өстәленә чакырды. Хуш исле чәй, татар халкының тәмле сыйлары белән өстәл тулган.

Хушлашканда шәһәрбездән Үзәк китапханәсенең оештыру бүлегенә житкәчсә Ольга Авхатовна Габделхакова музейга истәлекле бүләк тапшырганда, күзгә тагын Ф.Яруллинның бер язмасы чагылды. Авыр тормыш сынауларын үтеп, көчле рухлы булып калган язучы болай дип язган:

"Язмыш синең тез астыңа китереп сукса, егылмас өчен якасына ябыш, утларга салса, үзең аннан да көчлерәк ян, шул вакытта аның кызуын сизмәссең. Суларга ташласа, күбек булып өскә күтәрелмә, ә асылташ булып, төпкә бат, ялтыравыңны күреп, чумып алырлар... Түземләләр генә бәхеткә лаек!"

Уйлап карасаң, якында гына, Ык суларынан ерак түгел, ялтырап, нинди матур асылташ яткан!

Шундый очрашулардан соң, үзеңнең тормыш юлында килеп чыккан сынаулар, көндәлек, үтеп китә торган авырулары төшенкелеккә бирелмәлек вак бер чүп-чар, кечкенә бер әйбергә әйләнә.

Фәнис Яруллинның ижаты, аның калдырган әсәрләре, музейе турында күп яздым да, сокланып сөйләргә дә була. Музей үзе дә бит тормышны яратып, һәрбер көннең матурлыгын күреп, жирдә яшәүнең бәхетен табып яшәргә кирәклеген дәлилләп торган, язучы тарафыннан халкыбызга калдырылган бер мирас.

Язма азагында бу музейга шигрият сөючеләр түгел, мәктәп укучылары да экспонатларны үз күзләре белән күреп, язучының ижатына гашыйк булып, аның ис китәрлек ихтияр көчен тоеп, аннан үрнәк алып яшәсеннәр иде дип, әйтәсе килә.

Язганарга өстәп экскурсоводыбыз Гүзәлия Газиуллинага үзенең истәлекләре белән безнең күңелләргә яңадан-яңа дәрт, илһам, күтәркенке рух биргән өчен чын күңелдән "Илһам" клубы эгзаларынан рәхмәт белдерәм.

Розалия НАСЫЙБУЛЛИНА. Октябрьский-Иске Түрай.

төрле матур чәчәкләре белән каршы алды.

Музейны язучы үзенең Казандагы фатирын сатып, соңгы елларында туган авылына кайтып яшәр өчен салдырган. Монда аннан алып кайткан өй жиһазлары, бик күп фотолар, экспонатлар, язган әсәрләре урын алган.

Гүзәлия ханым бик матур татар хатын-кызлары кия торган күлмәктән, башына чигеп эшләнгән калфак киеп, бик мавыктыргыч итеп язучының

үзенең урынын табып, безнең арадан китсә дә, күпләргә рухи көч, эшчәнлек, тырышлык үрнәге булып кала.

Хастаханәләрдә ятканда ул урта мәктәпне тәмамлай, 1964-1970 елларда читтән торып Казан дәүләт университетында белем ала. Шулай ук елларда аның шигырь, хикәяләр жыйнтыгы чыга башлай.

Менә музейда булган очрашуыбыз ахырына да якынлаша. Безнең экскурсоводыбыз язучының тормыш

● ЯРЫШЛАР

Район авыл жирлекләренен ирекле янгын сүндерү командалары смотр-конкурс кысаларында янгынны сүндерү буенча эш алып бардылар һәм теоретик белемнәрен ныгыттылар.

Ярышларның беренче туры Сабантуй кырында узды. Анда 13 команда катнашты. Ирекле янгын сүндерү командалары шартлы янгынны сүндерде. Шулай ук вакытта аларга янгынны сүндерү, жиһазларны жәелдерү һәм теоретик белемнәр буенча беренче чираттагы

хәрби хәрәкәтләрен күрсәтәргә кирәк булды. Эшләрен тизлегә һәм дөреслегә бәяләнде.

Ярышлар нәтижәләре буенча Иске Сүлле авыл жирлегенен ирекле янгын сүндерү командасы жиңүче дип танылды. Икенче урынны усман-ташлылылар, өченче — спартаклылар алды.

Жиңүче республика муниципаль районнарының иң яхшы янгын сүндерү командалары белән ярышчак. Республика этабы сентябрьдә узачак. Безнең командада уңышлар телибез!

● МӘКТӘП ЖӘЕ

Ял да иттеләр, белемнәрен дә арттырдылар

Балаларның каникуллары файдалы үтсен, ә белемнәре онытылмасын өчен, бик күп кеше эшли. Менә Рәтамак авылында да жәйге көннәрнең берсендә китапханәче Гүзәлия Арсланова һәм мәдәни оештыручы Фидәлия Вәлиәхмәтова малайларны һәм кызларны "Үз Ватаныңны бел" дигән мэглүмәт сәгатенә жыйды. Олылар да килде.

Ул туган илгә багышланганлыктан, чара флаг күтәрү һәм дәүләт гимнын башкарудан башланды.

Аннары барысы да махсус мэглүмәт сәгәте өчен оештырылган стенд-күргәзмә белән таныштылар һәм #ОкнаРоссии акциясендә катнаштылар, аның барышында тәрәзәләр дәүләт символлары белән бизәлгән иде.

Алга таба онлайн-викторина үткәрделәр. Бу безнең дәүләт тарихын искә төшерү, ил турында белемнәребезне тикшерү өчен бик яхшы сәбәп булды.

Үз хәбәрчез.

Понедельник, 01.07

Первый канал

05.00 "Доброе утро" (0+)
09.00,12.00,15.00,18.00, 03.00 Новости
09.20 "Модный приговор" (0+)
10.10 "Жить здорово!" (16+)
11.00, 12.15, 17.00, 18.30 "Информационный канал" (16+)

15.15 "Давай поженимся!" (16+)
16.05 "Мужское / Женское" (16+)
20.00 Т/с "Ищейка" (16+)
21.00 Время
22.00 Т/с "Два берега" (16+)
23.00 "Большая игра" (16+)
00.00 Д/ф "Таня Савичева. Блокада. Дети" (12+)

01.00, 03.55 Подкаст.Лаб (16+)

Россия 1

05.00, 09.30 "Утро России"
09.00, 14.30, 21.05 Вести
09.55 "О самом главном" (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 17.30 "60 Минут" Ток-шоу (12+)
14.55 "Наши" (12+)
16.30 "Малахов" (16+)
21.20 Т/с "Лимитчицы" (12+)
23.20 "Вечер с Владимиром Соловьёвым" (12+)

02.00 Т/с "Тайны следствия" (16+)
03.45 Т/с "Личное дело" (16+)

БСТ

7.00 "Салям".
10.00 "Башкорт йыры-2024". (12+)
10.45 "Курай даны". (12+)
11.00 Новости недели (12+)
11.45 Интервью (12+)
12.00 Новости СВО (12+)
12.15 Письма солдатам (12+)
12.30 Счастливый час
13.45,17.45,18.15 Интервью (12+)
14.00 Бухетнама
15.00 Гора новостей
15.15 Мультфильмы (6+)
15.45 Нурбостан сэйэхте (6+)

16.00 Башкорттар (6+)
16.45 Покупаем с Масловой (12+)
17.00 Республика LIVE #дома (12+)
18.00 Специальный репортаж (12+)
19.00 Телецентр
20.00 Сэнгелдэк (6+)
20.15 Покупаем с О.Масловой (12+)
20.30 "Ай кызы-2". Телесериал (12+)
21.30 Новости (на рус.яз.)
22.00 Тайм-аут (12+)
22.30 Новости (на баш.яз.)
23.00 "Дом у озера" (12+)
00.00 "Вольная грамота". Т/с (16+)
01.30 Бухетнама (12+)
01.30 Новости (на баш.яз.)
03.00 "Мую жену зовут Морис". Спектакль (12+)

05.15 Счастливый час (12+)
06.15 Покупаем с Масловой (12+)

ОТР

06.00, 09.00, 19.30 "Календарь" (6+)
06.30 "Преодоление. Покорительницы неба" (12+)
07.10 М/ф "Прежде мы были птицами"
07.25 Х/ф "Игра без правил" (12+)
09.30 "Сделано с умом. Андрей Сахаров. Отец водородной бомбы против ядерного оружия" (12+)
10.00, 10.30, 11.00, 11.30, 12.00, 12.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 20.00, 22.00 Новости
10.05, 10.35 "Пёстрый мир" (12+)
11.05, 11.35, 12.05, 12.35, 14.05, 15.10, 16.05, 20.20 "ОТражение" (12+)
13.00 "Коллеги" (12+)
13.40 "Новости Совета Федерации 12+
17.10 Х/ф "Путешествие Кэрролл" (16+)
18.45 М/ф "Жил-был пёс" (0+)
19.00 "Вспомнить всё" (16+)
22.10 Х/ф "Милый друг давно забытых лет..." (16+)

23.45 Т/с "Семейный альбом" (16+)
01.35 "Большая страна" (12+)
02.30 "ОТражение. Главное" (12+)
05.15 Д/ф "Искусство архитектуры. Транспортный узел Всемирного торгового центра" (12+)

ВТОРНИК, 02.07

Первый канал

05.00 "Доброе утро" (0+)
09.00,12.00,15.00,18.00, 03.00 Новости
09.20 "Модный приговор" (0+)
10.10 "Жить здорово!" (16+)
11.00, 12.15, 17.00, 18.30 "Информационный канал" (16+)

15.15 "Давай поженимся!" (16+)
16.05 "Мужское / Женское" (16+)
20.00 Т/с "Ищейка" (16+)
21.00 Время
22.00 Т/с "Два берега" (16+)
23.00 "Большая игра" (16+)
00.00, 03.55 Подкаст.Лаб (16+)

Россия 1

05.00, 09.30 "Утро России"
09.00, 14.30, 21.05 Вести
09.55 "О самом главном" (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 17.30 "60 Минут" Ток-шоу (12+)
14.55 "Наши" (12+)
16.30 "Малахов" (16+)
21.20 Т/с "Лимитчицы" (12+)
23.20 "Вечер с Владимиром Соловьёвым" (12+)

02.05 Т/с "Тайны следствия" (16+)
03.45 Т/с "Личное дело" (16+)

БСТ

07.00 "Салям".
10.00 "Ете егет" (12+)
10.45 Новости СВО
11.00 "Простые истории. жизнь, работать, любить" (12+)
11.45,13.45,18.15 Интервью (12+)
12.00 Тайм-аут (12+)
12.30,05.15 Счастливый час (12+)
14.00 Бухетнама
15.00 Гора новостей (6+)
15.15 "Ат уинатып. Битва командиров"
15.45 Мультфильмы (6+)
16.00 "Бай" (12+)
16.45 Покупаем с Масловой (12+)
17.00 Республика LIVE #дома (12+)

17.45 Криминальный спектр (16+)
18.00 Письма солдатам (12+)
19.00,20.30 Телецентр (12+)
20.00 Сэнгелдэк (6+)
20.15 Покупаем с Масловой (12+)
20.30 "Ай кызы-2".12+
21.00 Наши годы (12+)
21.30,22.30 Новости

22.00 Республика LIVE #дома (12+)
23.00 Башкирские каникулы (12+)
23.45 Карaoke по-башкирски (12+)
00.15 "Вольная грамота". Т/с (16+)
01.00 Бухетнама (12+)
02.00 "Озеро моей души". Спектакль (12+)

005.00 Письма солдатам (12+)
05.15 Счастливый час (12+)
06.15 Покупаем с Масловой (12+)

ОТР

06.00, 09.00, 19.30 "Календарь" (6+)
06.30 "Очень личное с Виктором Лошаком" (12+)

07.10 М/ф "Лиса и заяц" (0+)
07.25 Х/ф "Милый друг давно забытых лет..." (16+)

09.30 "Академики. Иван Павлов" (12+)
10.00, 10.30, 11.00, 11.30, 12.00, 12.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 20.00, 22.00 Новости

10.05, 10.35 "Пёстрый мир" (12+)
11.05, 11.35, 12.05, 12.35, 14.05, 15.10, 16.05, 20.20 "ОТражение" (12+)
13.00, 05.15 Д/ф "Искусство архитектуры. Электростанция Баттерси" (12+)
13.40 Д/п "Конструкторы будущего. Добавленная полезность" (12+)

17.10, 23.45 Т/с "Семейный альбом" (16+)

19.00 "Свет и тени. Эдгар Дега" (16+)
22.10 Х/ф "Незабудки" (16+)
01.35 "Большая страна" (12+)
02.30 "ОТражение. Главное" (12+)

Среда, 03.07

Первый канал

05.00 "Доброе утро" (0+)
09.00,12.00,15.00, 18.00,03.00 Новости
09.20 "Модный приговор" (0+)
10.10 "Жить здорово!" (16+)
11.00, 12.15, 17.00, 18.30 "Информационный канал" (16+)

15.15 "Давай поженимся!" (16+)
16.05 "Мужское / Женское" (16+)
20.00 Т/с "Ищейка" (16+)
21.00 Время
22.00 Т/с "Два берега" (16+)
23.00 "Большая игра" (16+)
00.00 "Шоу Вована и Лексуса" (16+)
00.40, 03.55 Подкаст.Лаб (16+)

Россия 1

05.00, 09.30 "Утро России"
09.00, 14.30, 21.05 Вести
09.55 "О самом главном" (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 17.30 "60 Минут" Ток-шоу (12+)
14.55 "Наши" (12+)
16.30 "Малахов" (16+)
21.20 Т/с "Лимитчицы" (12+)
23.20 "Вечер с Владимиром Соловьёвым" (12+)

02.05 Т/с "Тайны следствия" (16+)
03.45 Т/с "Личное дело" (16+)

БСТ

07.00 "Салям"
10.00 Башкирские каникулы (12+)
10.45, 13.45,17.45 Интервью (12+)
11.00 "Дорога к храму" (6+)
11.45 Криминальный спектр (12+)
12.00 Дознание (16+)
12.15 Письма солдатам (12+)
12.30 Счастливый час
14.00 Бухетнама
15.00 Гора новостей
15.15 Физ-ра (6+)
15.30 Мультфильмы (6+)
16.00 Автограф (12+)

16.45 Покупаем с Масловой (12+)
17.00 Республика LIVE #дома (12+)
18.00 Тормош. (12+)
19.00 Телецентр
19.45 Моя Уфа (12+)
20.00 Сэнгелдэк (6+)
20.15 Покупаем с Масловой (12+)
20.30 Специальный репортаж (12+)
20.45 Письма солдатам (12+)
21.00 "Спроси Дубовского"
21.30 Новости (на рус.яз.)
22.00 Историческая среда (12+)
22.30 Новости (на баш.яз.)
23.00 "Байык-2024". I тур (12+)
00.00 "Вольная грамота". Т/с (12+)

01.30 Бухетнама (12+)
01.15 Новости (на баш.яз.) (12+)
03.00 "Белые ночи Акмуллы". Спектакль 12+

04.45 Автограф (12+)
05.15 Счастливый час (12+)
06.15 Покупаем с Масловой (12+)

ОТР

06.00, 09.00, 19.30 "Календарь" (6+)
06.30 "За дело!" (12+)
07.10 М/ф "Брут" (12+)
07.25 Х/ф "Я родом из детства" (12+)
09.30 "Вспомнить всё" (16+)
10.00, 10.00, 10.30, 11.00, 11.30, 12.00, 12.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 20.00, 22.00 Новости

10.05, 10.35 "Пёстрый мир" (12+)
11.05, 11.35, 12.05, 12.35, 14.05, 15.10, 16.05, 20.20 "ОТражение" (12+)
13.00, 05.05 Д/ф "УНОВИС" (12+)
13.50 "Первая помощь" (12+)
17.10, 23.45 Т/с "Семейный альбом"16+
19.00 "Сделано с умом. Андрей Сахаров. Отец водородной бомбы против ядерного оружия" (12+)
22.10 Х/ф "Иваново детство" (12+)
01.30 "Большая страна" (12+)
02.20 "ОТражение. Главное" (12+)

Четверг, 04.07

Первый канал

05.00 "Доброе утро" (0+)
9.00,12.00, 15.00, 18.00, 03.00 Новости
09.20 "Модный приговор" (0+)
10.10 "Жить здорово!" (16+)
11.00, 12.15, 17.00, 18.30 "Информационный канал" (16+)

15.15 "Давай поженимся!" (16+)
16.05 "Мужское / Женское" (16+)
20.00 Т/с "Ищейка" (16+)
21.00 Время
22.00 Т/с "Два берега" (16+)
23.00 "Большая игра" (16+)
00.10, 03.55 Подкаст. Лаб 12+

Россия 1

05.00, 09.30 "Утро России"
09.00, 14.30, 21.05 Вести
09.55 "О самом главном" (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 17.30 "60 Минут" Ток-шоу (12+)
14.55 "Наши" (12+)
16.30 "Малахов" (16+)
21.20 Т/с "Лимитчицы" (12+)
23.20 "Вечер с Владимиром Соловьёвым" (12+)

02.05 Т/с "Тайны следствия" (16+)
03.45 Т/с "Личное дело" (16+)

БСТ

07.00 "Салям".
10.00 "Курай даны". (12+)
10.15 Специальный репортаж (12+)
10.30 "Дорога к храму" (6+)
11.00 Моя планета Башкортостан
11.45, 13.45,17.15 Интервью (12+)
12.00 Историческая среда. (12+)
12.30,05.15 Счастливый час (12+)
14.00 Бухетнама
15.00 Гора новостей (6+)
15.15 Сулпылар (6+)
15.45 Городок АЮЯ (6+)
16.00 Дознание (16+)
16.15 Патриот РФ (12+)

16.45 Покупаем с Масловой (12+)
17.00 История признания (12+)
17.45 Криминальный спектр (16+)
18.00 Башкорттар (6+)
19.00,20.30 Телецентр (12+)
19.45 Мама (12+)
20.00 Сэнгелдэк (6+)

20.15 Покупаем с Масловой (12+)
20.30 За себя и за того парня (12+)
21.00 "Простые истории. Жизнь, работать, любить" (12+)

21.30, 22.30 Новости
22.00 Республика LIVE #дома (12+)
23.00 Колесо времени (12+)
00.00 "Вольная грамота". (12+)
00.45 Бухетнама (12+)
01.45 Новости (на баш.яз.)
03.00 "Индийская насмешница". Спектакль (12+)

04.45 "Простые истории: жизнь, работать, любить" (12+)
05.15 Счастливый час (12+)
06.15 Покупаем с Масловой (12+)

ОТР

06.00, 09.00, 19.30 "Календарь" (6+)
06.30 "Коллеги" (12+)
07.05 М/ф "Вперед, Время!" (0+)
07.25 Х/ф "Иваново детство" (12+)
09.30 "Свет и тени. Эдгар Дега" (16+)
10.00, 10.30, 11.00, 11.30, 12.00, 12.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 20.00, 22.00 Новости

10.05, 10.35 "Пёстрый мир" (12+)
11.05, 11.35, 12.05, 12.35, 14.05, 15.10, 16.05, 20.20 "ОТражение" (12+)
13.00, 05.15 Д/ф "Искусство архитектуры. Музей Виктории и Альберта в Данди" (12+)
13.40 Д/п "Отчий дом. Уроки Тайсона" (12+)

17.10, 00.00 Т/с "Семейный альбом" (16+)
19.00 "Человек и судьба" (12+)
22.10 Х/ф "Курочка Ряба" (16+)
01.50 "Преодоление. Покорительницы неба" (12+)
02.30 "ОТражение. Главное" (12+)

Пятница, 05.07

Первый канал

05.00 "Доброе утро" (0+)
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.20 "Модный приговор" (0+)
10.10 "Жить здорово!" (16+)
11.00, 12.15, 17.00 "Информационный канал" (16+)

15.15 "Давай поженимся!" (16+)
16.05 "Мужское / Женское" (16+)
18.40 "Человек и закон" (16+)
19.45 "Поле чудес" (16+)
21.00 Время
22.00 "Фантастика" (12+)
23.55 "Матадор" (18+)
00.55, 05.20 Подкаст.Лаб(16+)

Россия 1

05.00, 09.30 "Утро России"
09.00, 14.30, 21.15 Вести
09.55 "О самом главном" (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 17.30 "60 Минут" Ток-шоу (12+)
14.55 "Судьба человека с Борисом Корчевниковым" (12+)
16.30 "Прямой эфир" (16+)
21.30 "Поймай меня, если сможешь" 12+

23.25 "Истории Большой Страны" (12+)
00.25 Х/ф "После многих бед" (12+)
03.45 Т/с "Личное дело" (16+)

БСТ

07.00 "Салям".
10.00 "Йома" (6+)
10.30 Моя планета Башкортостан
11.00 Атлас Баженова. Башкортостан
11.45 Криминальный спектр (16+)
12.00, 13.45, 17.45 Интервью (12+)
12.15 Письма солдатам (12+)
12.30 Счастливый час (12+)
14.00 Бухетнама
15.00 Гора новостей (6+)
15.15 Мультфильмы (6+)
15.45 Тирмэкэй (6+)
16.00 "Аль-Фатиха". (12+)
16.45 Покупаем с Масловой (12+)
17.00 Республика LIVE #дома (12+)
18.00 "Йома". 6+

19.00 Честно говоря (12+)
19.45 История одного села (12+)
20.00 Сэнгелдэк (6+)
20.15 Покупаем с Масловой (12+)
20.30 "Бирешмэ". Телесериал (12+)
21.30,22.30 Новости

22.00 СВОих не бросаем (12+)
22.15 Письма солдатам (12+)
23.00 "Башкорт йыры-2024". (12+)
23.45 Концерт Алены Завьяловой(12+)
01.45 Бухетнама (12+)
02.45 "Шауракай". Спектакль (12+)
04.30 Элэсе... (12+)
05.15 Счастливый час (12+)
06.00 История одного села. (12+)
06.15 Покупаем с Масловой (12+)

ОТР

06.00, 09.00, 19.30 "Календарь" (6+)
06.30 "Моя история. Евгения Крюкова" (16+)
07.10 М/ф "Питчча об артисте. Лицедей" (0+)

07.25 Х/ф "Возвращение "Святого Луки" (12+)

09.30 "Человек и судьба" (12+)
10.00, 10.30, 11.00, 11.30, 12.00, 12.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 20.00, 22.00 Новости
10.05, 10.35 "Пёстрый мир" (12+)
11.05, 11.35, 12.05, 12.35, 14.05, 15.10, 16.05, 20.20 "ОТражение" (12+)
13.00 Д/ф "Обыкновенный подвиг" (12+)

13.40 Д/п "Конструкторы будущего. Дорога, ты знаешь так много" (12+)
17.10 Т/с "Семейный альбом" (16+)
19.00 "Академики. Иван Павлов" (12+)
22.10 Х/ф "Холодное лето пятьдесят третьего..." (12+)
23.50 Х/ф "Брат якудзы" (18+)
01.35 Х/ф "Кислота" (18+)
03.15 Х/ф "Белый, красный и..." (16+)
04.45 М/ф "Прежде мы были птицами"

05.05 Д/ф "Последний постмодернист" (12+)

Суббота, 06.07

Первый канал

06.00 "Доброе утро. Суббота" (0+)
09.45 "Слово пастыря" (0+)
10.00, 12.00, 18.00 Новости
10.15 "Наше всё" (12+)
11.05 "ПроУют" (0+)
12.15 "Поехали!" (12+)
13.10 Д/ф "Владимир Меньшов. Кто сказал: У меня нет недостатков?" (12+)

14.10 Х/ф "Ширли-мырли" (16+)
16.55 Д/ф "БАМ: слабый уходит, сильный останется" (12+)
18.20 "Сегодня вечером" (16+)
20.05 "Кто хочет стать миллионером?" (12+)

21.00 Время
21.35 Торжественное закрытие выставки "Россия" (0+)
23.20 Х/ф "Сядь за руль моей машины" (18+)
02.45, 05.00 Подкаст.Лаб (16+)

Россия 1

04.00 Реквием Р.Рождественского - "22 июня ровно в 4 утра..."
05.00 "Утро России. Суббота"
08.00 Вести. Местное время
08.35 "По секрету всему свету"
09.00 "Формула еды" (12+)
09.25 "Пятеро на одного"
10.10 "Сто к одному"
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50 "В кругу друзей"
12.50 "Доктор Мясников" (12+)
14.50 "Юмор! Юмор! Юмор!!!" (16+)

17.50 "Привет, Андрей!" (12+)
20.10 Х/ф "Три девицы" (12+)
00.30 Х/ф "Качели" (12+)
04.05 Х/ф "Ой, мамочки..." (12+)

БСТ

07.00 "Доброе утро!" (12+)
07.45 "Курай даны". (12+)
08.00 "Бай" (12+)
08.30 "Ете егет" (12+)
09.15 Письма солдатам (12+)
09.30 Новости СВО (на рус.яз.) (12+)
09.45 Своих не бросаем (12+)
10.00 "Ат уинатып. Битва командиров" (6+)

10.30 Елкэн (6+)
11.00 Тирмэкэй (6+)
11.15 "Атайсал. Знай наших!". (6+)
11.45 Сулпылар. Финалисты-2023 (6+)
12.15 Бишек.
12.30 Кустанэс. (12+)<

Чын күңелдән котлыйбыз!

**Спартак авылы
АРТЮКОВА**

Валентина Николаевнаны
Хөрмәтле Валентина Николаевна! Сезне чын күңелдән матур юбилеегыз белән кайнар котлыйбыз. Туар таңнарыгыз тыныч, саулыгыгыз ныклы, гомерегез бәхетле булсын! Сезгә бездән бер генә теләк – саулык, ә тән сихәтлеге үл – озын гомер, шатлык, бәхет һәм күңелдәге илаһи нур тамчысы. Киләчәктә балаларыгызның һәм оныкла-

рыгызның игелеген, шәфкәтен күрәп, тормышка сөенеп яшәргә язсын.
60 яшегез белән котлап,
Зур бәхетләргә сезгә телибез.
Үзегез кешелекле булган өчен,
Олылыйбыз бүген сезне без.

Ихтирам белән рәдакция коллективы һәм матбугат ветераннары.

В г.Набережные Челны

ТРЕБУЮТСЯ РАБОТНИКИ

Зарплата от 100 000 руб.
Бесплатная вахта до работы
Бесплатное проживание
Соцпакет

8 909 311 78 96
8 906 114 05 86

ОГРН 1200200075855. Реклама

КУПЛЮ ЕМКОСТИ

объемом 5, 10, 15, 20, 25, 50, 75 куб.м

ЖД и Морские контейнеры
3 тонн, 5 тонн, 20 футов, 40 футов

8-960-397-60-45

8-963-902-0000 <http://okna-bahetle.ru>

ОКНА «БӘХЕТЛЕ»

5-ое окно в подарок
Расширение оконного проема
Установка откосов
Рулонные шторы
Жалюзи

Только у нас:
Отлив, подоконник, москитная сетка, замер
БЕСПЛАТНО

РАССРОЧКА БЕЗ УЧАСТИЯ БАНКА

РӘХМӘТ БЕЛДЕРӘБЕЗ
Кеше гомере бик кыска. Безнең кадерле кешебез **Атнагулов Мәгрүф Гәләветдин улы** (Суккул авылы) мәңгелеккә арабыздан китте. Авыр мәлләрдә янәшәбездә булган, мәрхүм белән соңгы тапкыр хушлашырга, соңгы юлга озатырга килгән туганнарга, дусларга, күршеләргә, авыл биләмәсе башлыгы Никитин Олег Михайловичка, Суккул мәктәбе хезмәткәрләренә зур рәхмәт-ләребезне белдерәбез, исән-имин булыгыз.
Мәрхүмнең якты истәлеге күңелебезне гел жылытып торыр.
Кадерлебез, тыныч йокла! Авыр туфрагы жиңел, урыннары жәннәттә булсын.
Тормыш иптәше, балалары.

Иске Турай мәктәбенең укытучылар коллективы һәм мәгариф хезмәткәрләренә район профсоюз оешмасы, хөрмәтле Галимова Аймәрә Бәкер кызы вафат булу сәбәпле, **туганнары-якыннарының** авыр кайгысын уртаклашалар.

Иске Турай мәктәбенең 1978 елгы чыгарылыш 10 А сыйныф укыучылары, сыйныф жетәкчеләре, педагогик хезмәт ветераны Галимова Аймәрә Бәкер кызы вафат булу сәбәпле, **балаларының, оныкларының, туганнары-якыннарының** авыр кайгысын уртаклашалар.
Бу авыр һәм моңсу көннәрдә Аллаһы Тәгалә сезгә сабырлык һәм чыдамлык бирсен.
Авыр туфрагы жиңел булсын мәрхүмәнең.

РАБОТА
На производство бань-бочек в г.Октябрьский **ТРЕБУЮТСЯ сборщики бань, мебели, окон.** Зарплата два раза в месяц, приезжим предоставляется жилье. Работа сдельная, средняя заработная плата 60-80 тыс. руб. Можно работать вахтой 15/15, 30/30. Тел.: **8-906-104-35-32;**
8-963-236-15-79. Реклама

В соответствии с требованиями действующего законодательства перемещение всех видов животных и продукции животного происхождения должно осуществляться под контролем госветслужбы по ветеринарным сопроводительным документам.

ООО "МЯСКО" (мясокомбинат) г.Абдулино ЗАКУПАЕТ КОРОВ, БЫКОВ по высоким ценам. Быстрая оплата.
Тел.: **8-922-891-64-51.** Реклама

ПРОДАЮТСЯ БРОЙЛЕРЫ, УТКИ, МУЛАРДЫ.
Тел.: **8-960-069-30-05.** Реклама
X X X
Роторная КОСИЛКА.
Тел.: **8-960-085-43-40.** Реклама
X X X
СРОЧНО дом в с.Ермекеево, ул. Строительная, 16/2, 70 кв.м со всеми удобствами. Цена 2 000 000 руб.
Тел.: **8-919-616-71-34;**
8-917-788-59-29. Реклама

Дом с мебелью в с.Ермекеево, ул. Ленина, 34 (газ, центральное водоснабжение, туалет в доме). В хорошем месте в березовой роще. Площадь – 50 кв.м. Земельный участок – 29 соток. Имеются гараж, летний домик, сарай, хозпостройки и баня. Дом полностью готов к проживанию. Документы готовы к продаже. Цена договорная.
Тел.: **8-927-08-81-881.** Реклама
X X X

В продаже имеются: масло сливочное домашнее (майское), творог, сыры (плетеный - копченый, белый, брынза, сулугуни). Возможна доставка. Адрес: с.Нижнеулу-Елга, ул. Большелуговая, 1.
Тел.: **8-919-153-52-28.** Реклама

РЕСТАВРАЦИЯ старой мягкой мебели с выездом на дом.
Тел.: **8-917-265-05-46.** Реклама

РЕМОНТ БЫТОВЫХ ХОЛОДИЛЬНИКОВ на дому (работаем по преискуранту). КАЧЕСТВО. ГАРАНТИЯ. Тел.: **8 (34786) 5-41-99;**
8-987-105-41-99. Реклама

ПАМЯТНИКИ. Имеется в продаже ГРАНИТ: светло-серый, черный, темно-серый. Участником Великой Отечественной войны, умершим с июня 1991 года, погибшим участникам СВО и пенсионерам МВД памятники и установка бесплатно. Художественная работа любой сложности. Бесплатное хранение вашего заказа. Также стальные ограды, венки, корзины. Цены доступные. Наш адрес: **село Ермекеево, ул. Ленина, 36** (напротив строймагазина «Ангар», вход с торца).
Тел.: **8-937-154-28-43; 2-71-00.** Реклама

Яңа Шах мәктәбенең укытучылар коллективы һәм педагогик хезмәт ветераннары, сөекле әниләре Тимербулатова Зәримә Харис кызы вафат булу сәбәпле, **кызының, туганнары-якыннарының** авыр кайгысын уртаклаша.

Агрофирма "Линда" РЕАЛИЗУЕТ:
- подросенных цыплят-бройлеров;
- спецкомбикорма для птиц.
Наш адрес: **Белебеевский район, с.Баженово, птицеферма.**
Телефон для справок: **8 (347 86) 2-69-61** (автоответчик). Реклама

ЗАВОДСКИЕ ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА, ЖАЛЮЗИ, ОТКОСЫ ВНУТРЕННИЕ И НАРУЖНЫЕ, ДВЕРИ ВХОДНЫЕ И МЕЖКОМНАТНЫЕ. Тел.: **8-927-959-32-95; 8-917-479-96-88.**
*Скидки до 30% от объема. Пенсионерам скидки до 30%.
*Бессрочно.
*Товар сертифицирован.
*Подробности по телефону: 2-53-93. ИП Саяхов Р.М. ОГРН 31002552460001
Реклама

НА ВЕДУЩИХ ПИЩЕВЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ РОССИИ ТРЕБУЮТСЯ ГРУЗЧИКИ-УПАКОВЩИКИ

Заработная плата ДО 170 000 РУБ ЗА ВАХТУ

ПРОЕЗД, ПРОЖИВАНИЕ, ПИТАНИЕ, СПЕЦОДЕЖДА, ИЗГОТОВЛЕНИЕ САНКНИЖКИ ЗА СЧЕТ РАБОТОДАТЕЛЯ

БЕЗ ОПЫТА!

ОГРН 1217700605650
ООО «Стафф-Премьер» Реклама
ДЕЙСТВУЕТ АКЦИЯ «ПРИВЕДИ ДРУГА»
8-800-777-42-85, 8-912-021-10-70

ОТДЫХАЙТЕ С ВЫГОДОЙ В САНАТОРИИ «ЗДРАВНИЦА ЗАУРАЛЬЯ» г. Сибай

- Бесплатная путевка для участников СВО и их семей.
- Скидка от 3-5% на санаторно-курортное лечение для пенсионеров и многодетных семей.
- Скидка 15% на членов профсоюза, образования, культуры, здравоохранения РФ на все путевки.
- Скидка 10% на все процедуры включая анализы и амбулаторное лечение.

Здравница Зауралья | РБ, г. Сибай, Индустриальное шоссе, 36
Телефон для бронирования: **+7(967)450-66-53**

ИМЕЮТСЯ ПРОТИВОПОКАЗАНИЯ. ПРОКОНСУЛЬТИРУЙТЕСЬ У СПЕЦИАЛИСТА.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА. ОТЛИВЫ, ОТКОСЫ, ПОДОКОННИКИ. НАТЯЖНЫЕ ПОТОЛКИ.
Все берут скидками, а мы качеством.
Тел.: **8-937-150-91-41.**
Реклама. ИП Тухватуллин В.В. ОГРН 318028000071265.

ПОКУПАЮ овец, ягнят, баранов.
Тел.: **8-937-343-33-94.** Реклама

РИТУАЛЬНЫЕ УСЛУГИ КРУГЛОСУТОЧНО

8-800-200-8253 (звонки бесплатны)
8-961-369-7090

Гробы от 3 000 р.
Захоронение от 15 000 р.
Выезд ритуального агента БЕСПЛАТНО

ИЮЛЬ АЕНА НАМАЗ ВАКЫТЛАРЫ

Дни Көн-нәр	Дни недели Атна көннәре	Фаджр Иртәнге намаз	Шурук Кояш чыга	Зухр Өйлә намазы	Аср Икенде намазы	Магриб Ахшам намазы	Иша Ястү намазы
1	Дүшәмбе	3-25	4-55	13:40	19-14	22-06	23-06
2	Сишәмбе	3-26	4-56	13:40	19-14	22-05	23-05
3	Чәршәмбе	3-27	4-57	13:40	19-14	22-04	23-04
4	Пәнжешәмбе	3-28	4-58	13:40	19-14	22-04	23-04
5	Жомга	3-29	4-59	13:40	19-13	22-04	23-04
6	Шимбә	3-30	5-00	13:40	19-13	22-03	23-03
7	Якшәмбе	3-31	5-01	13:40	19-13	22-03	23-03
8	Дүшәмбе	3-32	5-02	13:40	19-13	22-02	23-02
9	Сишәмбе	3-33	5-03	13:40	19-12	22-01	23-01
10	Чәршәмбе	3-34	5-04	13:40	19-12	22-00	23-00
11	Пәнжешәмбе	3-36	5-06	13:40	19-11	21-59	22-59
12	Жомга	3-37	5-07	13:40	19-11	21-58	22-58
13	Шимбә	3-38	5-08	13:40	19-10	21-57	22-57
14	Якшәмбе	3-39	5-09	13:40	19-10	21-56	22-56
15	Дүшәмбе	3-41	5-11	13:40	19-09	21-56	22-56
16	Сишәмбе	3-42					
17	Чәршәмбе	3-43					
18	Пәнжешәмбе	3-45					
19	Жомга	3-46					
20	Шимбә	3-48					
21	Якшәмбе	3-49					
22	Дүшәмбе	3-51					
23	Сишәмбе	3-52					
24	Чәршәмбе	3-54					
25	Пәнжешәмбе	3-56					
26	Жомга	3-57					
27	Шимбә	3-59					
28	Якшәмбе	4-01					
29	Дүшәмбе	4-02					
30	Сишәмбе	4-04					
31	Чәршәмбе	4-06					
5-12	13:40	19-09	21-55	22-55			
5-13	13:40	19-08	21-54	22-54			
5-15	13:40	19-07	21-53	22-53			
5-16	13:40	19-07	21-52	22-52			
5-18	13:40	19-06	21-50	22-50			
5-19	13:40	19-05	21-49	22-49			
5-21	13:40	19-04	21-47	22-47			
5-22	13:40	19-03	21-46	22-46			
5-24	13:40	19-03	21-44	22-44			
5-26	13:40	19-02	21-42	22-42			
5-27	13:40	19-01	21-41	22-41			
5-29	13:40	19-00	21-39	22-39			
5-31	13:40	18-59	21-37	22-37			
5-32	13:40	18-58	21-36	22-36			
5-34	13:40	18-57	21-34	22-34			
5-36	13:40	18-55	21-32	22-32			

7 июль – 1 мухаррам, хижри Яна 1446 ел
Имам-мөхтәсиб Фидан хәзрәт Тимербаев әзерләде.